

ledes som de nu ere grundlagte. Det forekommer mig nu heller ikke, at der vil være saa meget vundet ved at erholde Locomotiver paa Landeveiene. Hvad der gjør Jernbaner saa meget nyttige, det er, at Frictionen er meget lille. Man vil have erfaret, naar man kjører paa en Rismark, hvor liden Friction der derved affiedkommes, og hvormange Ræs et Par Heste der kunne trække, og noget lignende er Tilfældet med Jernbaner; men hvad derimod Chausseerne angaaer, da er det langt fra Tilfældet. Som det af Motiverne sees, har Ministeriet ladet anstille Undersøgelse i England. Jeg har ikke nylig været i England, og jeg skal derfor ikke kunne sige Noget om, hvorledes det forholder sig der med saadanne Locomotiver paa alfare Veie; men de Steder, hvor jeg har været i den sidste Tid — i Tydskland, Holland, Norge, Sverrig — der har man endnu ikke begyndt paa noget Saadant, og jeg troer derfor, at man helst maatte afvente og see, hvad vore Naboer i saa Henseende ville foretage sig, forinden man her bebyrder Chausseerne, der, som bemærket, ere bestemte til at befærdes med Heste og Vogne, men ei af Locomotiver.

Drejer: Ogsaa jeg har betydelige Betænkneligheder ved det foreliggende Lovforslag. De gjælde mindre Sporveiene; thi for det Første er der mindre Fare for andre Veisfarende forbunden med Sporveie, og dernæst kunne disse Veie ikke let blive i den Udstrækning og af den indgribende Betydning for andre Veisfarende som Kjørsel med Locomotiver, saafremt dette skulde vise sig at være Noget, der betalte sig for vedkommende Entreprenører. Derimod troer jeg rigtignok, at det næsten kan ansees indtil en vis Grad lige med et Forbud mod den sædvanlige Benyttelse af Veiene, naar det blev tilladt at befære dem med Locomotiver; i alt Fald er det et saa vigtigt Spørgsmaal, at man ikke uden særdeles omhyggelig Overveelse bør give sit Minde dertil. Det har naturligvis ikke undgaaet min Opmærksomhed, at Tilladelse til sliq Benyttelse er betinget af, at Regjeringen fastsætter de fornødne Sikkerhedsregler o. s. v.; men Spørgsmaalet er kun, om der, navnlig hvad Locomo-

tiverne angaaer, kan fastsættes saadanne Forsigtighedsregler, som virkelig kunne ansees betryggende. Derom kan man ibetmindste ikke have nogen begrundet Mening, saalænge man ikke kjenner de Regler, der fra det vedkommende Ministeriums Side paataentes i Tilfælde af, at en sliq Tilladelse gives. Jeg skal forøvrigt ikke yderligere gaae ind paa Sagen i dette Dieblif, idet jeg forudsætter, at den vil blive underkastet en Prøvelse af et Udvalg, hvorom jeg, naar Tiden kommer, i alt Fald vil tillade mig at gjøre Forslag, hvis ellers ikke fra nogen anden Side et saadant skulde fremkomme. Jeg har blot med dette Par Ord villet anthde, hvorledes Sagen i Dieblifket stiller sig for mig.

Indenrigsministeren: Lovudkastets egentlige og væsentlige Gjenstand er § 1, der omhandler Anlæg af Sporveie, og med Hensyn dertil tør jeg vistnok forudsætte, at det vil være alle de ærede Medlemmer bekendt, at det er Noget, der er prøvet paa mangfoldige Steder og erkjendt i det daglige Liv at være til meget stor Nytte. Jeg synes ogsaa, at det maa være indlysende, at Sporveie ikke ere Andet end det sidste Trin af et godt Landveisystem, idet de gaae ud paa, ved at formindste Frictionen, at gjøre det muligt, med den mindst mulige Kraft at flytte den størst mulige Vægt. At Sporveies Anlæggelse paa stærkt befærdede Gader og Stræder maa udfordre Forsigtighedsforholdsregler, er ligesrem. Jeg skal kun bemærke, at Sagen har været til Erklæring hos Justitsministeriet, hos Politimesteren, hos Kommunen, hos Amtsråad, hos Krigsministeren og endnu Flere, og der er ikke en Gæste, der ikke har billiget det, og Flere af dem have med stor Varme udtalt sig for, at der bør gives saadanne Bevillinger, uden at man formeentlig behøvede at the til den lovgivende Magts Hjælp, hvad jo allerede engang, som tidligere bemærket, er steet, skjøndt Sagen bortfaldt, fordi Vedkommende ikke kunde præstere Beviis for, at den fornødne Kapital var tilstede. Derimod behøver Regjeringen utvivlsomt Rigsdagens Samtykke til at give Eneret til Benyttelsen. Jeg maa nu først gjøre opmærksom paa, at der er ikke Tale om